

8.12.2022

Julkinen

JulkiCT

Marjukka Saarijärvi

Digitalisaation edistämisen ohjelman ohjausryhmä

Aika 8.12.2022 klo 10.00-12.00

Paikka Teams

Osallistujat	Katja Väänänen Sanna Savolainen Benita Troberg Tomi Kytölä Jaakko Rinne Ville Mäenpää Katri-Leena Launis Jukka Litmanen Juha Lempiäinen Marko Kunnari Heli Hänninen Joonas Mikkilä	valtiovarainministeriö (pj) ohjelmajohtaja, Verohallinto asiantuntija, TEM erityisasiantuntija, OKM asiakkuusjohtaja, Ruokavirasto tietohallintopäällikkö, Vantaan kaupunki johdon konsultti, Kela tietohallintojohtaja, YM asiakaspalvelupäällikkö, Tulli (10-11) tulliylitarkastaja, Tulli (11-12) erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto Digi- ja koulutusasioiden päällikkö, SY
Sihteeristö	Marjukka Saarijärvi Petteri Ohvo Olli Kuusisto Tanna Rantanen Tiina Lokka-Lepistö Katariina Rantala Päivi Anttila	ohjelmapäällikkö, VM hankepäällikkö, VM erityisasiantuntija, VM asiantuntija, VM erityisasiantuntija, VM hankeassistentti, VM hankekoordinaattori, VM
Erikseen kutsuttuna	Annette Hotari Niko Laine Maria Vuorensola	johtava asiantuntija, DVV kehittämisen asiantuntija, Verohallinto kehittämisen asiantuntija, Verohallinto
Poissa	Janne Öberg Ismo Parviainen Juha Antila Paula Sundqvist	finanssineuvos, VM (vpj) johtava asiantuntija, SM tietohallintojohtaja, Ruokavirasto hyvinvointikoordinaattori, Parainen

Mikko Lehtisalo	erityisasiantuntija, ORK
Arto Holopainen	innovaatiopäällikkö, Kuopion kaupunki
Matti Lampo	tietohallintojohtaja, Vantaan kaupunki
Maaria Bäckblom	johtava asiantuntija, Traficom
Pekka Rehn	ylivohtaja, asiakkaat, DVV
Minna Lohtander	erityisasiantuntija, STM
Jouni Hynynen	IT-asiantuntija, YM/ARA

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Katja Väänänen) (liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin.

2. Digiohjelman tilanneraportti (liite 2)

Marjukka Saarijärvi esitteli Digiohjelman tilanneraporttia.

Ohjelma etenee suunnitelman mukaisesti päättyen maaliskuussa 2023. Ohjelman päättymiseen liittyviä toimia on jo käynnissä, mm. riippumaton loppuarviointi sekä YritysDigi-hankkeen päättäminen ja ohjelman kokoavan tuloskoonnin tekeminen.

Keskeisinä aikaansaannoksina raportointikaudella

- Asiantuntijatuen tulosten valmistuminen.
- Lainsäädäntöryhmän loppuraportti lausuntokierrokselle ja käsikirjan valmistuminen.
- YritysDigi-hankkeen päätösseminaari 28.11. ja viimeisten töiden valmistuminen.
- Digituki (DVV): Digitaitoraportin julkistus 2.12. ja esitys Digituen toimintamalliksi ml. tiekartta.
- Digikompassin mittarit ja systeemitarkastelu -työskentely etenee; 1. systeemimalliluonnos ja mittariaihioita.
- Digin edistäjien verkostotapaamiset 4.11. ja 2.12.
- Ohjelman tulosten kokonaiskuvan ensimmäisten osatoteutusten valmistuminen.
- Ohjelma-arviointi etenee, haastattelut ja kysely.

Keskeiset tehtävät seuraavalla raportointikaudella

- Arvioinnin loppuraportti, viestinnällinen ohjelman tuloskoonti julkaistaan alkuvuodesta, ohjelman loppuraporttia valmistellaan (käsittely 1/23 kokouksessa).

- Lainsäädäntöryhmä: Raportin viimeistely lausuntokierroksen pohjalta. Digipalvelulain toimeenpanoa koskevan kyselyn toteutus.
- Asiantuntijatuki: Päätösseminaari 15.12. Viestintätoimet yhdessä DVV ja KL kanssa. e-Oppiva-koulutus tuloksista 1Q/2023
- Digikompassin mittarit ja systeemitarkastelu -työskentelyn valmistuminen, esitellään ohjelman päätöstilaisuudessa.
- YritysDigi: Loppuraportin viimeistely. Tulosten vieminen eteenpäin.
- Digituen toimintamallin ja tiekartan hyväksyminen. Tammikuun kokouksessa palataan Digituen toimintamalliin.
- DEV verkostotapaamiset 13.1., 3.2. ja 3.3.
- Ohjelmaohry 25.1.2023 (arvioinnin tulokset, Digituki, ohjelman loppuraportin tilanne).

Otettiin tiedoksi.

3. Asiantuntijatuen tulosten esittely (liite 3)

Annette Hotari ja Heli Hänninen esittelijöinä.

Asiantuntijatuen tavoitteena on parantaa nykyisten tai kehitteillä olevien julkisten digitaalisten palvelujen laatua, saavutettavuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Asiantuntijatuki on julkisten toimijoiden käyttöön myönnettävää määräaikaista ihmislähtöisen kehittämisen asiantuntijaosaamista. Tuki on tarkoitettu erityisesti pienille kunnille ja virastoille digipalvelujen kehittämiseen. Tänä vuonna asiantuntijatuki on keskittynyt kolmeen painopisteeseen. Kaikkia teemoja läpileikkaavia painopisteitä projekteissa ovat asiakaslähtöisyys, saavutettavuus, tiedon hyödyntäminen ja avaaminen, Digitalisaatiota koskeva lainsäädäntö, Digitalisaation edistämisen ohjelman tavoitteet sekä Digikompassin osa-alueet (julkiset palvelut, osaaminen, infra, yritykset).

Asiantuntijatuen projekteissa kehitystyötä ei pitäisi tehdä vain omalle organisaatiolle ja sidosryhmille, vaan tulosten tulisi olla hyödynnettävissä laajemmin, sillä projektit edistävät julkisten palvelujen osalta kansallisia digitalisaatiotavoitteita. Oppien jakamisen konseptoinnin projektin tavoitteena oli selvittää, miten Asiantuntijatuen syksyn 2021 projektit ovat hyödyntäneet tuloksia sekä kasvattaa syksyn 2022 projektien ymmärrystä osallistavasta viestinnästä, sitouttaa oppien jakamiseen ja kehittää yhteistyötä ja tiedonkulkua. Valittiin mukaan viisi asiantuntijatuen haasteprojektia.

1. Asiakaslähtöistä ohjeistusta asumisoikeusasumiseen (ARA ja kumppanit)
Haasteena oli selvittää, kuinka voisi tarjota asiakkaiden tarvitseman tiedon selkeästi, helppokäyttöisesti ja ajantasaisesti. Tavoitteena oli muodostaa yhteinen ymmärrys asiakkaiden tarpeista ja kehittää ohjeiden suunnittelua tukeva

kokonaiskonsepti. Tunnistettiin laajempaan kytköksenä, että opas nostaa ihmiskeskeisyyden ohjeiden suunnittelun keskiöön ja huomioi ohjeiden yhdenmukaisuutta ja saavutettavuutta. Opas on hyödynnettävissä laajasti digitaalisten palvelujen ja ohjeiden tekijöille.

2. **Eksyksissä ekstranetissä - viranomaisyhteistyön käyttäjälähtöinen kehittäminen tiedon löydettävyyden parantamiseksi** (Ruokavirasto)

Ruokaviraston Pikantti-ekstranet on elintarviketurvallisuuden valvontaketjun tärkein ohjauksen ja johtamisen työväline. Käyttäjien haasteena on ajantasaisen tiedon löytyminen. Tavoitteena on tunnistaa käyttäjäryhmät sekä heidän tarpeensa ja selvittää tulevaisuuden mahdollisuuksia. Tunnistettiin laajempaan kytköksenä, että tunnistetut liiketoimintatapahtumat koskevat koko elintarviketurvallisuuden ketjua. Elintarvikealan yritysten kokema valvonta yhtenäistyy ja elintarviketurvallisuuden valvonta tehostuu, kun Pikantti-ekstranet on selkeämpi käyttää. Ruokavirasto.fi ja Pikantti-ekstranetin välinen työnjako selkiytyy. Ratkaisuehdotuksissa on huomioitu Digikompassin tavoitteet ja tunnistettu projektin ja Digikompassin väliset yhteiset tavoitteet.

3. **Digipalvelun käyttöaste nousuun** (AVI)

Haasteena oli kuinka voisi järjestää luvanhakuprosessin ja kehittää palvelua, jonka käyttö on selkeää ja hyödyllistä kaikille käyttäjille, ja jonka kautta tulleet hakemukset ovat laadukkaita? Tavoitteena käyttöasteen nousu ja laadukkaat hakemukset. Tunnistettiin laajempaan kytköksenä, että tulevaisuudessa tavoite on, että digitaalinen lupaprosessi edistää asiakirjojen yhtenäisyyttä, saavutettavuutta ja päätöksenteon yhdenvertaisuutta. Nopeampi lupaprosessi tukee elinkeinoprosesseja ja investointeja. Tavoitteena toimivien palvelujen yhteistyön muotojen kehittäminen kuntien, valtion ja muiden toimijoiden välille. Laajemmassa kontekstissa ihmiskeskeisesti ja yhteen toimivat digitalisoidut julkiset palvelut mahdollistavat sujuvan asioinnin niin kansalaisille kuin organisaatioillekin. Hakutarpeen voi käynnistää investointiprosessi tai lainsäädännön muutos. Toisaalta kaikki tapahtumat eivät välttämättä ole liiketoiminta- tai elämäntapahtumalähtöisiä, vaan toimintaympäristön muutoksista juontuvia.

4. **Asiakastiedolla vaikuttavuutta** (Lahden kaupunki, Asikkalan kunta)

Ratkaistava haaste ja tavoite: Tiedolla johtamisen monitahoisen kokonaisuuden jäsentäminen ja kyvykkyyden kasvattaminen organisaatioissa. Asiakastiedolla johtamisen nykytilan ja tavoitteen kuvaaminen kuntaorganisaatioissa. Asiakastiedolla johtamisen tietokartan rakentaminen. Tunnistettiin laajempaan kytköksenä kansalliset digitavoitteet ja Digikompassi: ihmiskeskeiset julkiset palvelut, data ja tiedolla johtaminen, yhteentoimivuus, toimintatapojen uudistaminen ja tehostamisen digitalisaation keinoin. Elämäntapahtumaesimerkinä käytetty ”perhe muuttaa kuntaan.”

5. Suomi.fi-valtuudet hallintaan (Porvoon kaupunki)

Suomi.fi-valtuuksiin liittyvien asiointivaltuuksien prosessi, roolit ja ohjeet olivat epäselviä ja aiheuttivat turhaa työtä kaupungin työntekijöille. Tavoitteena oli luoda skaalautuva asiointivaltuuksien hallintamalli kuntien käyttöön palvelumuotoilun keinoin. Lisäksi tavoitteena oli tunnistaa kehittämismahdollisuuksia Suomi.fi-valtuudet palveluun ja selvittää automatisoinnin mahdollisuuksia. Tunnistettiin yhteinen haaste mikä monilla kunnilla, hyvinvointialueilla ja yrityksillä on, sujuva sähköinen asiointi elämäntilanteesta ja liiketoimintatapahtumasta huolimatta. Digikompassiteema: Integroidut palvelut (valtuutuksien hyödyt).

Kuntien digitiekartta –yhteistyö

Projektin tavoitteena oli selvittää millä tavoin digikompassissa määriteltyihin tavoitteisiin päästään julkisten palvelujen osalta 2030 mennessä, tunnistaa yhdessä kuntien kanssa ensimmäisiä konkreettisia tehtäviä, rakentaa yhteistyöverkostoa kuntien välille ja samalla synnyttää yhteisen oppimisen ja oppien jakamisen kulttuuria sekä kerätä ylös kuntien näkökulmia ja tarpeita seuraavaa hallitusohjelmaa varten.

Digitiekartta kuvaa [Suomen digitaalisen kompassin](#) julkisten palvelujen osa-alueen avaintulokset kuntien näkökulmasta konkreettisin esimerkein. Avaintulokset on kartassa eritelty, vaikka niillä on monia läpileikkaavia teemoja ja ne kietoutuvat toisiinsa esimerkiksi elämän- tai liiketoimintatapahtumia digitalisoitaessa. Tehty työ konkretisoituu esimerkiksi Digitoimiston käynnistämään elämän- ja liiketoimintatapahtumakokonaisuuksien määrittämistyöhön ja auttaa eri tahoja toimimaan muutoksessa kohti Suomen digitaalisen kompassin ohjaamaa tulevaisuutta.

Työ jatkuu elämän- ja liiketoimintatapahtumakokonaisuuksien määrittämisessä ja toimii käyttäjäymmärryksenä prosessissa kuntien omien strategioiden (tiekarttojen) laatimisen tukena. Tuloksia hyödynnetään syötteinä tulevaan hallitusohjelmaan ja selkärankana digitaalisessa (yhteis) kehittämisessä kunnissa ja kansallisesti. Materiaalit ja linkit julkaistaan 15.12.2022 mennessä osoitteessa <https://wiki.dvv.fi/pages/viewpage.action?pageId=201624595>

Keskustelussa täydennettiin, että esimerkiksi Ruokavirasto on saanut asiantuntijatuesta konkreettisesti tukea muutokseen ja toimintamallia pidettiin hyvänä ja kysyttiin miten tehtyä hyvää pohjatyötä olisi tarkoitus edistää? Valmistelua jatketaan elämäntapahtumalähtöisen kehittämisen avulla. Ohjelman loppuraporttiin voidaan esittää toimenpiteitä mitä nähdään tarpeelliseksi ja kiinnittää uuteen hallitusohjelmaan sekä kansalliseen tekemiseen.

Keskustelussa todettiin, että Digitiekarttatyössä olisi voinut tehdä tiiviimpää yhteistyötä digikompassin ja digitoimiston kanssa.

Otettiin tiedoksi. Kirjataan keskustelussa esille tulleet huomiot.

4. Elämäntapahtuma- ja liiketoimintatapahtuma -palvelukokonaisuudet (liitteet 4a-b)

Ylivelkaantumisen ekosysteemi alustajina Niko Laine ja Maria Vuorensola Verohallinnosta sekä elämäntapahtuma- ja liiketoimintatapahtuma – palvelukokonaisuudet esittelijänä Tiina Lokka-Lepistö.

Verohallinnolla on sisäinen kyvykkyys ekosysteemityöhön. Tarve selvittää ylivelkaantumisen ekosysteemiä oli tunnistettu PORE-hankkeesta. Ylivelkaantuminen on ilmiönä laaja ja eri toimijat yhteen tuova ja on yhteiskunnallisesti merkittävä ilmiö, jossa on merkittävä Ihmislähtöisen kehittämisen potentiaali. Mukana olevia toimijoita yhdistää se, että heillä on tarve ratkaista ylivelkaantuneen tilannetta. On tunnistettu, että toimijakenttä on pirstaleinen ja laaja ja palvelun tarjoajat eivät tiedä toisistaan. Asiakasymmärrykseen ja asiakaspolkuihin tulisi kiinnittää huomiota, ja uusia näkökulmia ennaltaehkäisyyn. Digitalisaation mahdollisuudet ovat merkittävät. Tähän mennessä on ehditty kartoittaa, kontaktoida ja tutustua toimijakenttään. Lisäksi kaksi työpajaa on pidetty ja haastateltu toimijoita. Seuraavaksi tammikuussa 2023 mennään kohti ensimmäisiä kokeiluja.

Elämäntapahtuma- ja liiketoimintatapahtuma -palvelukokonaisuudet

Elämäntapahtumat ja liiketoimintatapahtumat ovat tilanteita, joissa tapahtuu siirtymä johonkin uuteen. Tyypillisesti ne edellyttävät asiointia useiden viranomaisten kanssa sekä tiedon kulkua toimijoilta toiselle. Usein ihmisellä on elämäntilanteesta riippumatta käynnissä monta samanaikaista elämäntapahtumaa. Eri elämäntapahtumat eivät välttämättä ole kovin tarkkarajaisia.

Edistettävät elämäntapahtumat ja liiketoimintatapahtumat tunnistetaan laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimijoiden ja sidosryhmien kesken. Saapuneita ehdotuksia valittaviksi elämäntapahtumiksi arvioidaan niiden valmiusasteen, toteuttamiskelpoisuuden ja hyötypotentiaalın näkökulmasta. Tavoitteena on valita ensimmäisessä vaiheessa edistettäväksi käyttötappauksia, jotka tunnistetaan toteuttamiskelpoisiksi mm. eri toimijoiden sitoutumisen näkökulmasta.

Ehdotuksilta toivotaan esitettyyn käyttötappaukseen liittyviä tietoja, jotka toimivat ehdotusten arvioinnin pohjana sekä tarjoavat tietoa niistä elämäntapahtumista ja liiketoimintatapahtumista, joiden kehitystyön toivottaisiin etenevän tulevina vuosina. Ehdotuksia voi jättää 31.1. saakka. Tavoitteena on, että alustavasti keväällä käynnistyvään esiselvityshankkeeseen otetaan mukaan

tarkoituksenmukainen määrä palvelukokonaisuuksia. Myöhemmin käynnistettävällä ohjelmarakenteella voidaan tukea myös muiden ehdotusten jatkovalmistelua kohti toimeenpanoa.

Digi- ja väestötietovirasto järjestää tammikuussa 2023 dialogisia keskustelutilaisuuksia sekä työpajoja valmistelun ja suunnittelun tueksi. Tilaisuudet tarjoavat tukea elämäntapahtumiin ja liiketoimintatapahtumiin liitettyjen tietotarpeiden hahmottamiseen, mutta ne ovat yleisesti avoimia kaikille palvelukokonaisuuksien kehittämisestä kiinnostuneille organisaatioille ja asiantuntijoille. Tilaisuuksien tarkemmat aikataulutiedot ja ilmoittautumislinkit löytyvät valtiovarainministeriön verkkosivuilta osoitteesta: <https://vm.fi/elamantapahtumalahtoinen-digitalisaatio>

Käydyssä keskustelussa kysyttiin, miten kehittäminen järjestetään niissä palveluissa, mitkä eivät liity mihinkään elämän- tai liiketoimintatapahtumaan? Tarkoituksena on valita muutamia kokonaisuuksia, joita lähdetään edistämään ja konkretisoimaan kohti ihmislähtöistä kehittämistä. Kaikki palvelut eivät mene elämäntapahtumien alla mutta niitäkin edistetään. Konkreettisia ehdotuksia ei ole vielä tullut mutta niitä on lähdetty jo miettimään organisaatioissa. Sitoutuminen tulee varmistaa siinä vaiheessa, kun kokonaisuuksia valitaan.

Keskustelussa täydennettiin, että valinnassa olisi tärkeää rohkeus priorisoida valittuja kohteita, ja pystyttäisiin huomioimaan myös asiakkaiden erilaiset tarpeet. Esimerkiksi valittaisiin muutamia tapahtumia, joita lähdettäisiin jaksottaisesti toteuttamaan.

Otettiin tiedoksi.

5. YritysDigi-hankkeen tulokset (liite 5)

Petteri Ohvo esittelijänä.

Hanke on toteuttanut ohjelmassa tavoitetta ” Elinkeinotoimintaa harjoittavien paperi- ja käyntiasiointi on vähentynyt merkittävästi, ja tarjolla on useita vain digitaalisia yrityspalveluja”. Hankkeen toimenpiteiden tarkoituksena oli tuottaa ajantasainen tilannekuva asiakaskohderyhmälle suunnattujen digitaalisten asiointipalvelujen tarjonnasta ja laadusta sekä mahdollistaa hallitusohjelmataavoitteen seuranta, ja edistää laadukkaiden digitaalisten asiointipalvelujen tarjontaa sekä edistää asiointipalveluista vastaavien julkisen hallinnon toimijoiden edellytyksiä laadukkaiden digitoteutusten järjestämiseen.

Hankkeen keskeiset toimenpiteet

- Palvelulupaus-kyselyn toteuttaminen 2020-2022

- Asiointialustan konsepti ja hankintojen vaatimusmäärittely asiointiprosessin alkuosien kattavalle SaaS-palvelulle
- Hyvät Esimerkit –työ. Esimerkkejä hyvistä digitaalisista palveluista, joita yritykset ja yhteisöt voivat hyödyntää kerättiin vuoden 2022 aikana. Tavoitteena oli inspiroida kunta- ja valtionhallinnon toimijoita kehittämään digitaalisia yrityspalveluitaan jakamalla vertaisiesimerkkejä opeista ja onnistumisista.
- Ensimmäisen työntekijän palkkaaminen, Vuonna 2020 tehdyssä palvelutarvekartoituksessa selvitettiin palvelumuotoilun keinoin työnantajayritysten palvelutarpeita siinä liiketoiminnan vaiheessa, kun ajankohtaiseksi tulee ensimmäisen työntekijän palkkaaminen.
- Kuntien lakisäätöisten tehtävien hoitamiseen liittyvät digitoteutukset- selvitys.

Nostoja ja jatkotoimenpiteitä

- Palvelulupauskysely ja Digiasteikko on osoittanut organisaatioille hyödyllisiksi toimintatavoiksi ja välineiksi
- Asiakaskohderyhmä ja sille suunnatut palvelut edelleen tärkeitä
- Kuntien nykyinen digitaalinen palvelutarjonta ja laatu eriarvoistavia
- Kuntien ja kaupunkien digikehitykseen ja ohjaukseen kaivataan selkeytystä.

Hankkeen tuotosaineisto vm.fi/YritysDigi-verkkosivuilla:

- <https://vm.fi/YritysDigi>
- <https://vm.fi/Palvelulupauskysely>
- <https://vm.fi/Asiointialusta>
- <https://vm.fi/Hyvat-esimerkit>

Otettiin tiedoksi.

6. Muut asiat (Katja Väänänen)

- Seuraava kokous: 25.1.2023 klo 14-16
- Viimeinen kokous 9.3.2023 klo 13.30-15.30
- Digituen vuosiwebinaari ” Digirohkeus on itseluottamusta digitalisoituvassa arjessa” 2.12. klo 9-11, [linkki tapahtumasivulle](#)
- Asiantuntijatuen päätöstilaisuus 15.12. klo 9-12, [linkki tapahtumasivulle](#)
- Digiohjelman päätöstilaisuus 22.3.2023 klo 9-11, [linkki tapahtumasivulle](#)

7. Kokouksen päättäminen (Katja Väänänen)

Kokous päättyi klo 11.59.

Liitteet

- Liite 1 Edellisen kokouksen pöytäkirja
- Liite 2 Digiohjelman tilanneraportti
- Liite 3 Asiantuntijatuen tulosten esittely
- Liitteet 4a-b Elämäntapahtuma- ja liiketoimintatapahtuma -palvelukokonaisuudet
- Liite 5 YritysDigi-hankkeen tulokset